

1. Overordnede bemærkninger

1.1. Nice-traktaten er EU's udvidelsestraktat

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for Danmark at ratificere Nice-Traktaten. Med Nice-traktaten er vejen banet for udvidelsen af EU. Når alle medlemslande har godkendt traktaten, vil EU – for sit vedkommende – være parat til at byde de første nye medlemslande velkommen.

At Nice-traktaten er EU's udvidelsestraktat, understreges bl.a. i traktatens præambel (indledning). Her fremhæves den historiske betydning af at bringe det europæiske kontinentets deling til ophør. Det fremgår, at formålet med traktaten er at fuldføre den proces, der blev indledt med Amsterdam-traktaten med henblik på at forberede EU's institutioner på at fungere i et udvidet EU. Samtidig understreges EU-landenes vilje til at færdiggøre tiltrædelsesforhandlingerne med et positivt resultat.

Nice-traktaten ophæver endvidere protokol nr. 7 til Amsterdam-traktaten om institutionerne i perspektivet af udvidelsen. Det er den protokol, der rummer de spørgsmål, som ikke blev løst i Amsterdam. Ophævelse af protokollen viser, at EU nu har afsluttet forberedelserne til udvidelsen.

1.2. Udvidelsen er til gavn for Danmark og Europa

EU's udvidelse vil øge den europæiske stabilitet og være med til at fastholde de sikkerhedspolitiske gevinster, den kolde krigs afslutning gav Danmark og Europa. Udvidelsen af EU med de ti central- og øst-europæiske lande (Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn og Rumænien) samt Cypern og Malta ligger derfor i klar forlængelse af det oprindelige sigte med det europæiske samarbejde: at sikre freden og friheden i Europa. Målet er at udvide det stabilitets- og velfærdsområde, som Vesteuropa, ikke mindst i kraft af EU, har udviklet sig til. Udvidelsen vil bidrage til Europas samling efter mere end 50 års deling i Øst og Vest.

Udvidelsen vil også være en økonomisk gevinst for Danmark. Det vil især kunne mærkes af de små og mellemstore danske virksomheder, der i disse år har gode muligheder for at komme ind på de nye markeder. Med ansøgerlandenes tilpasning til det indre marked følger bedre og mere gennemsigtige vilkår for erhvervslivet. Det er til gavn for investorer og eksportører. Forsat økonomisk stabilitet og stigende vækst i ansøgerlandene vil skabe et stadigt større markedspotentiale for danske virksomheder. Det vil betyde flere arbejdspladser i Danmark og et styrket grundlag for videreudviklingen af det danske velfærdssamfund.

1.3. Forhandlingerne om udvidelsen skrider godt fremad

Regeringen har, siden de første ansøgerlande indgav deres ansøgning om medlemskab i 1994, arbejdet for den største og hurtigst mulige udvidelse.

På mødet i Det Europæiske Råd i København i juni 1993 blev medlemskabskriterierne fastlagt – de såkaldte Københavnskriterier. Kriterierne omfatter krav om demokrati, retsstatsforhold, respekt for menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal, samt krav om en fungerende markedsøkonomi og økonomisk styrke til at klare konkurrencen i det indre marked. Endelig skal landene kunne påtage sig forpligtelserne ved medlemskab, som bl.a. omfatter overtagelse og håndhævelse af EU's regelsæt. Københavnskriterierne og et klart medlemskabsperspektiv er med til at understøtte retningen og tempoet i ansøgerlandenes reformproces.

Regeringen har konsekvent arbejdet for, at alle ansøgerlandene deltager i processen på lige vilkår og med samme medlemsperspektiv. Rammerne for udvidelsesprocessen omfattende alle 10 central- og øst-europæiske lande og Cypern (siden også Malta) blev fastlagt på Det Europæiske Råds møde i Luxembourg i december 1997. I marts 1998 indledtes forhandlingerne med Estland, Polen, Tjekkiet, Ungarn, Slovenien og Cypern. På Det Europæiske Råds møde i Helsinki i december 1999 besluttedes det at åbne forhandlinger med Letland, Litauen, Slovakiet, Bulgarien, Rumænien og Malta, hvilket skete i februar 2000. Dermed blev en dansk hovedmålsætning nået: Samtlige central- og øst-europæiske ansøgerlande, herunder de tre baltiske lande, forhandler nu om optagelse i EU.

Kommissionens årlige rapporter fra november 2000 om opfyldelsen af Københavnskriterierne viser, at landene gør store fremskridt. Endnu er der dog ingen af landene, der opfylder alle kriterierne. Sammen med fremskridtsrapporterne fremlagde Kommissionen et strategipapir for udvidelsen. Strategien indeholder en ambitiøs arbejdsplan for forhandlingernes videre forløb frem til midten af 2002. Efter Kommissionens opfattelse burde det være muligt at afslutte forhandlingerne med de bedst forberedte ansøgerlande i løbet af 2002.

Det Europæiske Råd i Nice hilste Kommissionens strategipapir om udvidelsen velkommen. Det fremhævedes, at strategien, sammen med afslutningen af regeringskonferencen, vil gøre EU klar til at modtage de nye medlemslande, der er parate, ved udgangen af 2002. Konklusionerne udtrykker det håb, at de første nye lande kan deltage i det næste valg til Europa-Parlamentet i 2004.